

Силабус курсу:

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини»
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	весінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Мельнік Марина Анатоліївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри обліку і оподаткування

посада

melnik@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-525-55-01

Телефон, Viber

Telegram: Maryna

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною «Економічний аналіз та прогнозування» є забезпечення достатнього рівня теоретичних знань, необхідних для розуміння особливостей організації аналізу господарської діяльності підприємства.

В межах цієї дисципліни здобувачі вищої освіти опановують знання з економічного аналізу та прогнозування діяльності підприємства, формують уміння і набувають практичних навичок здійснення такого аналізу та прийняття на його основі обґрунтованих управлінських рішень.

Метою самостійної роботи за дисципліною є систематизація і закріплення отриманих теоретичних знань і практичних навичок студентів; формування вмінь використовувати нормативну і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями 051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні

відносини», а також майбутнім економістам, що планують працевлаштування на підприємства та фірми діяльність яких пов'язана з проведенням економічного аналізу та прогнозування.

Результати навчання:

Знання: етапи становлення і розвитку економічного аналізу; економічні терміни, ключові показники діяльності суб'єкта господарювання, їх взаємозв'язки і взаємозалежності; сутність, умови застосування та подальше удосконалення показників діяльності суб'єкта господарювання; сучасний арсенал методів і прийомів економічного аналізу діяльності суб'єкта господарювання; принципи і методи обґрунтування управлінських рішень, виявлення резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Вміння: проводити дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі; робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; знаходити найменш трудомісткі засоби й методи для вивчення кожної ситуації або проблеми з економіки; завершувати аналіз ситуацій розробкою проекту управлінського рішення; набути навички в оформленні аналітичних висновків на запит користувачів відповідно до стандартів аналітичного процесу; опанувати методику прогнозування результатів діяльності підприємства.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з таких дисциплін, як: «Філософія», «Статистика та економетрика», «Економіко-математичне моделювання», «Облік і аудит».

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни є опанування студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо пошуку внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності промислового підприємства та розробки оптимальних управлінських рішень на основі конкретних ситуаційних прикладів.

За результатами вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

СК1. Здатність використовувати дедуктивний та індуктивний методи дослідження економічних явищ, визначати причини і наслідки економічних процесів на підприємстві.

СК2. Здатність ідентифікувати узагальнювальні показники діяльності підприємства і фактори, які впливають на їх формування, способи і прийоми дослідження економічних явищ.

СК3. Здатність обирати види аналізу у процесі проведення дослідження економічних явищ, використовуючи визначену інформаційну базу.

СК4. Здатність визначати та оцінювати вплив факторів на ефективність використання ресурсів.

СК5. Здатність обґрунтовувати напрями зміцнення фінансового стану підприємства, визначати фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, ділову активність підприємства; обирати фінансову стратегію.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вміти обчислювати економічні показники і користуватися ними під час оцінювання діяльності підприємства; визначати відхилення в економічних показниках і встановлювати їхні причини; виявляти фактори, що впливають на формування економічних показників.

РН 2. Визначати причини утворення і зміни результатів господарської діяльності.

РН 3. Використовувати той чи інший вид аналізу залежно від мети і наявності інформаційної бази.

РН 4. Розробляти організаційно-економічні заходи зміцнення фінансового стану підприємства; обрати фінансову стратегію підприємства.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Економічний аналіз в системі управління	2/2	Поняття економічного аналізу: предмет, об'єкт, функції, роль та задачі. Принципи проведення економічного аналізу. Технологія прийняття управлінських рішень за результатами економічного аналізу. Характеристика основних видів аналізу	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
2.	Організаційно-інформаційне забезпечення аналітичних досліджень	1/1	Організація аналітичної роботи на підприємстві. Етапи проведення економічного аналізу на підприємстві. Система економічної інформації для цілей аналізу. Характеристика основних джерел інформаційного забезпечення економічного аналізу.	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
3.	Методичні прийоми аналітичних досліджень та їх класифікація	1/1	Сутність, зміст і особливості методу та методики економічного аналізу. Класифікація методичних прийомів аналітичних досліджень. Характеристика математичних способів та прийомів економічного аналізу. Характеристика евристичних способів та прийомів економічного аналізу.	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
4.	Методичні прийоми та способи оцінювання діяльності підприємств	1/1	Сутність та характеристика детермінованих факторних систем. Сутність та характеристика прийомів детермінованого факторного аналізу. Загальна характеристика способів комплексної оцінки. Прийоми оптимізації показників.	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
5.	Контрольно – діагностичні методи економічного аналізу	2/2	Сутність, зміст, мета та задачі діагностики діяльності підприємства. Попереднє діагностування узагальнюючих показників ефективності функціонування підприємства. Діагностика технічного потенціалу підприємства. Діагностика трудових ресурсів підприємства. Діагностика фінансової стійкості підприємства	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
6.	Методи і моделі	1/1	Сутність, значення та задачі	Презентації.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	прогнозування, пошуку потенційних можливостей розвитку підприємства та оптимізації його діяльності		прогнозування розвитку підприємства. Методи прогнозування розвитку підприємства. Поняття, принципи організації пошуку і підрахунку потенційних можливостей розвитку підприємства. Методика підрахунку і обґрунтування потенційних можливостей розвитку підприємства. Оптимізація величини прибутку підприємства.	Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
7.	Аналіз фінансової звітності підприємства	1/1	Аналіз складу, структури і динаміки майна підприємства та джерел його формування. Оцінка ефективності використання майна та оптимальності структури капіталу підприємства. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів роботи підприємства. Аналіз надходження та вибуття грошових коштів підприємства. Аналіз структури та динаміки власного капіталу підприємства	Презентації. Семінари-дискусії Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література

1. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник / Ю.І.Клюс, М.А.Мельнік, Г.В. Пчелинська, І.В.Тацій. -Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2021.- 440 с.
2. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс] : підручник / І. М. Парасій-Вергуненко ; за ред. Л. М. Кіндрацької. — К. : КНЕУ, 2016.— 629с.
3. Аналіз господарської діяльності [текст]: навчальний посібник/[за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. –384с.
4. Економічне прогнозування: Навчальний посібник. М. В. Макаренко, В. П. Гудкова, М. М. Аджавенко, О. Р. Приймук, В. І. Творонович. – К.: Видавництво ДЕТУТ, 2014. –161 с.
5. Економічний аналіз : навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевский, М. І. Горбатов ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2001. – 540 с.
6. Економічний аналіз : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП "Рута", 2003. – 680 с.
7. Кононенко О., Маханько О. Аналіз фінансової звітності.- Х.: Фактор, 2008.- 208 с.
8. Коробов М.Я. Фінансово- економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посібник / М. Я. Коробов. – К. : Т-во «Знання», 2001. – 378 с.
9. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
10. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. В. Савицька. – К. : Знання, 2005. – 662 с.
11. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : навч. посіб. / Ю. С. Цал-Цалко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2002. – 360 с.
12. Шпанковська Н.Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч.посіб. / Н.Г. Шпанковська, Г.О.Король, К.Ф.Ковальчук та ін.; за ред. К.Ф.Ковальчука -К.: Центр учбової літератури, 2012.-328 с.

Додаткова література

1. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства / Є. В. Мних, А. Д. Бутко, О. Ю. Большакова та ін. – К. : КНТЕУ, 2005. – 232 с.
2. Білик М. Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк. – К. : КНЕУ, 2005. – 592 с.
3. Шубіна С.В. Фінансовий аналіз. Практикум [текст]: навчальний посібник/[С.В. Шубіна, О.Ю. Мірошник, В.О. Швадченко] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. –296с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle2.snu.edu.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України - www.minfm.gov.ua
3. Офіційний сайт Верховної Ради України - www.rada.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики - www.ukrstat.gov.ua

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Економічний аналіз і прогнозування» (для студентів економічних спеціальностей) / Уклад.: М.А. Мельнік.- Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2020.- 50 с.
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Економічний аналіз та прогнозування» (для студентів денної та заочної форм навчання економічних спеціальностей) (електронне видання) / Викл. М. А. Мельнік - Сєверодонецьк: 2020.- 42с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Економічний аналіз і прогнозування» (для студентів економічних спеціальностей) / Уклад.: М.А. Мельнік.- Київ:вид-во СНУ ім. В.Даля, 2023.- 52 с.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Індивідуальна робота	Іспит	Сума
до 5	до 5	до 6	до 6	до 6	до 6	до 6	до 30	до 30	100

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма

Присутність на всіх заняттях	Активність, виконання та захист практичних завдань	Виконання індивідуальної роботи	Іспит (тестування)	Сума
до 10	до 30	до 30	до 30	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватися регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.